

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ Ο Γ΄ ΑΝΘΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΘΝΟΦΥΛΕΤΙΚΩΝ ΠΑΝΣΛΑΒΙΣΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΩΝ ΡΩΣΩΝ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Μέγας, μεγαλόφρων, μεγαλόπνοος, μεγαλουργός και μεγαλοπρεπής εχαρακτηρίσθη ο αοίδιμος εν Πατριάρχαις Ιωακείμ ο Γ΄, ο οποίος κατά την διάρκεια των δύο πατριαρχιών του (1878-1884, 1901-1912) εσφράγισε ανεξίτηλα την ιστορική πορεία του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του Ρωμαϊκού Γένους. Συνάμα όμως υπήρξε και «σημείον αντιλεγόμενον» για πλείστους όσους εκκλησιαστικούς άνδρες, πολιτικούς της Ελλάδος, όπως ο Χαρίλαος Τρικούπης, και ιστορικούς συγγραφείς και ερευνητές όταν επρόκειτο να αποτιμήσουν τα «έργα και τις ημέρες» αυτού ως Εθνάρχου Οικουμενικού Πατριάρχου κατά τις λίαν και εξόχως κρίσιμες για το Γένος ιστορικές περιόδους κατά τις οποίες ανέλαβε την οικαιοστρόφια της Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας.

Εχύθη πολύ μελάνι επί χάρτου για να αποδειχθεί, ουχί πάντοτε επιτυχώς και τεκμηρωμένα, εάν υπήρξε ή όχι ο αοίδιμος Μέγας Πατριάρχης Ιωακείμ ο Γ΄ ρωσόφιλος ή μη ρωσόφιλος. Επ' αυτού του ανούσιου και τεχνηέντως τιθέμενου αντινομικού διπόλου ησκήθη σκληρή και όλως άδικη κριτική στο πρόσωπο αυτού του ιδιαζόντως και εξόχως ευφυούς, ευστρόφου, χαρασματικού, διορατικού, προνοητικού, οραματιστού και πάνυ ικανού και δεινού, σχεδόν ασυγκρίτως ανυπέρβλητου, διπλωμάτου Οικουμενικού Πατριάρχου, ο οποίος ουδόλως είναι ορθό να τοποθείται στενόμυαλα ή και μικρόψυχα ανάμεσα στις συμπληγάδες πέτρες της «ρωσοφιλίας» και της «ρωσοκακίας», επειδή τοιουτοτρόπως περιορίζεται ανορθόδοξα το εύρος της προσωπικότητας του όλου εθναρχικού έργου και της εθνικής προσφοράς του μεγίστου αυτού Οικουμενικού Πατριάρχου για τον οποίον προσήκει η μνημόνευση εν προκειμένω της λίαν επιτυχούς και ευστόχου, μετ' ακριβείας και σαφήνειας καταγεγραμμένης, διατυπώσεως του δοκίμου ιστοριοδίφου ερευνητού και συγγραφέως Φαναριώτου Μητροπολίτου Μύρων Χρυσοστόμου (Καλαϊντζή), γράφοντος τα εξής: *ο μεγαλόφρονας και ευθυτενής και από πρώτη όψη ο «τα πάντα δυνάμενος και δι' όλα ικανός» θεωρούμενος από τους συγχρόνους του, καθώς και από μία πλειάδα ιστορικών στη συνέχεια, Πατριάρχης Ιωακείμ ο Γ΄, ήταν ρωσόφιλος ή όχι; Η απάντησή μου είναι μονολεκτική, με μία ξερή δυσύλλαβη λέξη, ένα μεγάλο «όχι».*

Ο Ιωακείμ ο Γ΄ δεν ήταν ούτε ρωσόφιλος ή διαφορετικά σλαβόφιλος, ούτε τουρκόφιλος ή πολύ χειρότερα φιλότουρκος, λέξεις επικίνδυνες και ανεπιτυχείς εκφράσεις, πολύ δε περισσότερο ελληνόφιλος, με τη στενή έννοια του όρου, αλλά, ήταν μόνο, σωστός Ρωμιός Οικουμενικός Πατριάρχης».

Ο αοίδιμος Κωνσταντινουπόλεως Ιωακείμ ο Γ΄ δεν ήταν εκφραστής της εθνικής ιδεολογίας, όπως στενόμυαλα τον ήθελε ο τότε Πρωθυπουργός της Ελλάδος Χαρίλαος Τρικούπης, και το εν γένει κατεστημένο του λεγομένου «εθνικού κέντρου» των Αθηνών, αλλά ως Πρωτόθρονος εν Ορθοδόξοις Οικουμενικός Πατριάρχης υπήρξε όντως ο γνήσιος εκφραστής και ενσάρκωτης της εθναρχικής ιδεολογίας και για αυτό τον λόγο ο διάπυρος

κήρυκας και υπέρμαχος υπερασπιστής όχι του στενόχωρου ελλαδισμού, ή άλλως «επαρχιωτικού ελλαδισμού», αλλά του Οικουμενικού Ελληνισμού όπου γης, της Ρωμηοσύνης, ή όπως εν εσχάτοις χρόνοις εΐθισται να λέγεται του «Μείζονος Ελληνισμού».

Ο Μητροπολίτης Μύρων Χρυσόστομος θέτει τα πράγματα στην ορθή τους βάση και εξηγεί στο πολύτιμο και αξιόλογο ιστορικό πρωτότυπο πόνημά του, υπό τον τίτλο: *«Γεγονότα επί της εποχής των δύο πατριαρχιών Ιωακείμ του Γ'»*, στο οποίο γράφει ότι: *«κατά την α' πατριαρχία του ο Ιωακείμ Γ' συνέλαβε το όραμα της ενότητας του Ορθοδόξου κόσμου, την άλλως πως Ορθόδοξη Κοινοπολιτεία λεγομένη. Είδε την αναγκαιότητα της συνύπαρξης και συνεργασίας όλων των Ορθοδόξων στο πλαίσιο μιας Ορθόδοξης κοινοπολιτείας, όπου ο Οικουμενικός Θρόνος θα είχε καθοριστικό ρόλο και λόγο, γι' αυτό και δημιούργησε καλές σχέσεις με τους Ρώσους και τους εν γένει Σλάβους των Βαλκανίων, πράξεις εξ αιτίας των οποίων και κατηγορήθηκε ως Ρωσόφιλος. Το 1908 ο Ιωακείμ ο Γ' εγκαταλείπει την Οικουμενική Πολιτική και προσεγγίζει έστω και δειλά την εθνική γραμμή του νεοελληνικού κράτους».*

Επιπροσθέτως δε στα ως άνω γραφόμενα του Μύρων Χρυσόστομου άξιον ιδιαίτερας μνείας είναι το γεγονός ότι ο Ιωακείμ Γ' πολύ ενωρίτερα είχε αρχίσει σταδιακώς να ακολουθεί την «μεταβατική οδό» από την οικουμενική εθναρχική ιδεολογία προς την λεγομένη εθνική ιδεολογία, άνευ βεβαίως ακροτήτων, όταν αναλογιζόμενος τον μέγα κίνδυνο του αφελληνισμού και εν ταυτώ της σλαβοποιήσεως, τον οποίο διέτρεχαν οι δεινώς δοκιμαζόμενες πατριαρχικές εκκλησιαστικές επαρχίες του Οικουμενικού Θρόνου από τα εθνοφυλετικά (εθνικιστικά) βίαια και αποτρόπαια ανομήματα και ανοσιουργήματα των σχισματικών βουλγαροεξαρχικών, των Σέρβων και των Ρουμάνων, ανθιστάμενος σθεναρώς κατά της ανθελληνικής ιμπεριαλιστικής ιδεολογίας και κινήσεως του πανσλαβισμού, όπισθεν βεβαίως όλων αυτών εκρύπτοντο οι χρηματοδότες Ρώσοι, απεφάσισε μεταξύ των ετών 1901-1904 και ετοποθέτησε νέους, μεμορφωμένους, γενναίόφρονες γνήσιους πατριώτες Φαναριώτες Ιεράρχες προκειμένου να αποτραπεί και να αποκρουσθεί πάση θυσία και δυνάμει η απώλεια των πατριαρχικών επαρχιών της Μακεδονίας και της Θράκης.

Ιδιαίτέρως απασχόλησε τον Οικουμενικό Πατριάρχη Ιωακείμ Γ' και κατά τις δύο πατριαρχίες του αυτό το φλέγον και ακανθώδες ζήτημα της άκρως επικινδύνου εθνοφυλετικής διεισδύσεως των Ρώσων και εν γένει των Σλάβων στο Άγιο Όρος, όχι φυσικά και πνευματικούς, αλλά για πολιτικούς λόγους προκειμένου να αλλοιωθεί ο υπερεθνικός και αφυλετικός χαρακτήρας της Αγιωνύμου Αθωνικής Μοναστικής Πολιτείας προς εξυπηρέτηση των πανσλαβιστικών και δη των πανρωσικών επεκτατικών ιμπεριαλιστικών γεωπολιτικών στοχεύσεων και γεωστρατηγικών σκοπιμοτήτων της τότε τσαρικής Ρωσίας επί προφανεί βλάβη και ζημία του ελληνισμού και των εκκλησιαστικών και κανονικών προνομίων και δικαίων του Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου επί της Αγιορείτικης ταύτης Ακροπόλεως της Οικουμενικής Ορθοδοξίας.

Ο Καθηγητής Αθανάσιος Αγγελόπουλος αναφερόμενος στην άκρως επικίνδυνη εθνικιστική επεκτατική πολιτική των Ρώσων στο Άγιο Όρος γράφει σχετικώς *«ότι αυτό έγινε επίκεντρο εθνικού ανταγωνισμού μεταξύ των Ορθοδόξων λαών της χερσονήσου του Αΐμου και της Ρωσίας, το β' μισό του 19ου αιώνας. Βέβαια, ευθύς μετά την τουρκική κατοχή του Όρους και λόγω της ερημώσεώς του για τους λόγους που αναφέραμε, όλοι σχεδόν οι μη Έλληνες αγιορείτες εγκατέλειψαν το Όρος και πήγαν στις πατρίδες τους, όπως Σέρβοι, Βούλγαροι,*

Ρουμάνοι, Ρώσοι, κ.ά. Οι Ελληνορθόδοξοι μοναχοί ήταν εκείνοι που βάσταξαν το βάρος της σκλαβιάς 400 περίπου χρόνων και περιέσωσαν τον θεσμό της μοναστικής αθωνικής πολιτείας.

Όλοι οι άλλοι κάμνουν εμφανέστερη και δυναμική την παρουσία τους και πάλι τον 19ο αι. σαν αποτέλεσμα του νέου αφυπνιστικού εθνικού κινήματος στα Βαλκάνια με την συμπαράσταση της Ρωσίας. Η τελευταία σαν μιά από τις Μεγάλες Δυνάμεις τότε, βλέπει το Άγιον Όρος σαν πεδίο όχι μόνο θρησκευτικής αναγεννήσεως αλλά και μείζονος ρωσικής επιρροής στα βαλκάνια και κύρια προς τις θαλάσσιες προσβάσεις του Αιγαίου.

Για το τελευταίο αυτό οι εθνικοί ανταγωνισμοί του 19ου αι. μεταφέρθηκαν έντονοι στο Όρος. Αποτέλεσμά των ήταν πρώτα η κατάληψη της Μονής Αγίου Παντελεήμονος από τους Ρώσους, η δημιουργία πλήθους σκηνών και κελλιών, πολυτελεστάτης κατασκευής, όπως και η εγκατάσταση 5.000 περίπου Ρώσων μοναχών στο Όρος έναντι 4.000 Ελλήνων. Οι Βούλγαροι διατήρησαν την μονή Ζωγράφου και απέκτησαν μιά άλλη κοινοβιακή σκήτη. Οι Σέρβοι πήραν πάλι από του Βουλγάρους την Μονή Χιλανδαρίου, ενώ οι Ρουμάνοι απέκτησαν μιά κοινοβιακή και μιά ιδιόρρυθμη σκήτη».

Η επικίνδυνη κατάσταση η οποία υφίστατο κατά το β' ήμισυ του 19ου αιώνας στο Άγιον Όρος λόγω της διεισδύσεως ή μάλλον επελάσεως των Ρώσων, οι οποίοι είχαν αρχίσει σταδιακώς να δραστηριοποιούνται εθνοφυλετικώς, όπως ήταν φυσικό, προκάλεσε την αντίδραση του Οικουμενικού Πατριάρχου Ιωακείμ Γ', κατά την πρώτη πατριαρχία αυτού (1878-1884), και σύμφωνα με τα εκδοθέντα υπό του Μητροπολίτου Μύρων Χρυσοστόμου καταγεγραμμένα στους Πατριαρχικούς Κώδικες Πρακτικά των Συνεδριάσεων της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ο Πατριάρχης κατά την υπό ημερομηνία 22 Ιουνίου 1881 Συνεδρίαση της Αγίας και Ιεράς Συνόδου ετοποθετήθη με τέτοιο τρόπο, ώστε ηχηρώ τω τρόπω κατέρριψε τα σαθρά επιχειρήματα των επικριτών του περί της δήθεν - ρωσοφιλίας του, και απέδειξε ότι ο ίδιος ήταν πρωτίστως σωστός Ρωμικός Οικουμενικός Πατριάρχης, λέξας τα εξής: «πασίγνωστόν εστι ότι ανέκαθεν το Άγιον Όρος καθωρίσθη διά τους θέλοντας ίνα αρνηθέντες τον κόσμον και τα του κόσμου ασχοληθώσι μάλλον απερισπάστως εις τα της ψυχικής αυτών σωτηρίας. Από της εις τοιούτον προορισμόν καθορίσεως του ιερού τούτου τόπου ουδείς ηθέλησεν ίνα αποκλείση τινά του εγκαταστήναι εν αυτώ εις οιονδήποτε έθνος ανήκεν ούτος· και Ρώσοι και Ρωμούνιοι και Σέρβοι και Βούλγαροι και Δαλμάται και Μαυροβούνιοι και καθόλου ειπείν πας Χριστιανός Ορθόδοξος μετέβαινεν εις Άγιον Όρος και αγοράζων εν κελλίον, ησχολείτο εις τα της ψυχικής αυτού σωτηρίας μέχρι δε τούτου βαίνοντα τα πράγματα είχαν καλώς, διότι οι εκείσε μεταβαίνοντες ουδεμίαν διάκρισιν εποίουν εθνικήν, ουδέ ηζίουν ότι το μέρος όπερ κατείχον, είχε χαρακτήρα του έθνους αυτών· αλλ' η ευαγγελική και πνευματική αυτή μορφή του τόπου μετεβλήθη εναντίον των διατάξεων αυτού και δη και αυτών των θρησκευτικών περί του μοναχικού πολιτεύματος διατάξεων, και ήρξαντο ίνα εγείρωνται διάφορα σκηνώματα χαρακτηριζόμενα εκ του εθνικισμού, ον έχουσιν οι εγείροντες ή κατοικούντες αυτά.

Εννοείται δε ότι ο κατ' εθνισμόν χαρακτηρισμός άγει τον τόπον εις απώλειαν των δικαιωμάτων αυτού και εκτός τούτου εστί χαρακτηρισμός πάντη ξένος της θρησκείας, ήτις δέχεται πάντας και ουδένα αποκλείει, ενόσω εμμένουσιν εις τας διατάξεις αυτής, άμα όμως παρεκκλίνουσι, τιμωρεί αυτούς. Όθεν φρονώ ίνα τεθή φραγμός εις τους εθνολογικούς τούτους χαρακτηρισμούς. Ταύτα δε λέγων, ουδόλως εννοώ ίνα αποβληθώσιν οι εν τω τόπω ξένοι, ουχί. Τούτον εστί άδικον, και ουδέποτε η Εκκλησία θελήσει ίνα αδικήση τινά και πράξη τι εναντίον

των ευαγγελικών αυτής αρχών, αλλ' ίνα τα σκηνώματα τούτων μη ονομάζονται από του έθνους αυτών, αλλ' εκ των αγίων, εις ων τα ονόματα εισίν αφιερωμένοι οι εν αυτοίς ναοί, και εξ ου συνήθως δίδεται το όνομα εις αυτά, ή ονομάζονται δι' άλλων ονομάτων, αν τινα τούτων είχαν τοιαύτα πριν ή φανή επιδιωκομένη η κατ' εθνισμόν ονομασία. Εννοώ δηλαδή ίνα η Εκκλησία πατάξη τους αναφανέντας εθνολογικούς χαρακτηρισμούς και προβή εις μίαν απόφασιν περί τούτων, περιβεβλημένην κύρος ανώτερον του των συνήθων αυτής αποφάσεων.

Διά τούτο δε είπον ίνα ονομασθώσιν αι περί τούτων διατάξεις τόμος κα προς ασφάλειαν διά την τήρησιν τεθώσιν αι βαρύτεραι ποιναί, ταύτα είχαν εν πλατυτέρα αναπτύξει ειπείν...».

Σε άλλη Συνεδρία της Αγίας και Ιεράς Συνόδου ο Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ αναφερόμενος στην επιτεινομένη αλλοίωση του αμιγώς θρησκευτικού και πνευματικού υπερεθνικού και όντως «αφυλετικού» χαρακτήρος του Αγίου Όρους λόγω του εν γένει κοσμικού βίου κυρίως των αλλογενών μοναχών και δη των Ρώσων, υπεγράμμιζε τα ακόλουθα: «..εξ άλλου δε από τινος χρόνου εφάνη παρά τοις αλλογενέσι μοναχοίς τάσις τις ενεργείας εν τω τόπω ευρυτέρως και θρασύτερος προς κατακτητικούς σκοπούς, και δεν έχουσι πλέον το φιλήσυχον ούτοι εκείνο, όπερ ενεδείκνυντο έχοντες, αλλ' εισίν όλως διάφοροι ή ό,τι ήσαν πρότερον. Εκτός τούτου ομολογούμενον ότι το Άγιον Όρος πριν ή συρρεύσωσιν οι ξένοι μοναχοί, ην αληθώς τόπος όλως μοναχικός, αλλ' η έδρα αυτού, απέβη πόλις αληθώς έχουσα και καφενεία και άλλα τοιαύτα καταστήματα δεν βλέπει τις τον ιερόν χαρακτήρα, ον είχαν ταύτα πρότερον, αλλ' εργοστάσια διηνεκώς εργαζόμενα εις παντοειδή εργασία...».

Η ολοένα και περισσότερο όμως επιτεινόμενη διείσδυση των Σλάβων και δη των Ρώσων στο Άγιο όρος μετά το 1897 και δη από του έτους 1900 οδήγησαν τον αποφασιστικό και ακατάβλητο υπέρμαχο υπέρ των δικαίων του Οικουμενικού Θρόνου και του Ρωμαίικου Γένους Οικουμενικό Πατριάρχη Ιωακείμ Γ', κατά την δευτέρα πατριαρχία αυτού (1901-1912), να χαράξει μία σκληρότερη και δραστικότερη πολιτική λαμβάνοντας αυστηρά μέτρα έναντι του ανθελληνικής εθνοφυλετικής πανσλαβιστικής ιδεολογίας ή μάλλον του πολιτικού και δυστυχώς και εκκλησιαστικού δόγματος του πανρωσισμού ακόμη και στο έδαφος του Αγίου Όρους με σαφέστατη στόχευση την αμφισβήτηση των προαιωνίων εκκλησιαστικών και κανονικών προνομίων του Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαχείου επί της Αθωνικής Μοναστικής Πολιτείας.

Η ανησυχία του μεγαλουργού και προνοητικού Πατριάρχου Ιωακείμ Γ' για την απροκάλυπτη εθνοφυλετική επεκτατική πολιτική των Ρώσων μέσω των καθοδηγούμενων καλογήρων τους στο Άγιο Όρος είναι καταγεγραμμένη στα πρακτικά των Συνεδριάσεων της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην οποία και ενώπιον των Συνοδικών Αρχιερέων αναφερόμενος στο προκείμενο φλέγον ζήτημα επισημαίνει μεταξύ άλλων τα κάτωθι: «Είνε ανάγκη να γράψωμεν και αύθις εις την κοινότητα του Αγίου Όρους, όπως λάβη φροντίδα και περιορίση τον πολλαπλασιασμόν των Ρώσων καλογήρων του Αγίου Όρους κατά την εποχήν ταύτην, καθ' ην εξ αφορμής της μεταβάσεως Ρώσων προσκυνητών εις Ιεροσόλυμα οι Ρώσσοι κελλιώται του Αγίου Όρους μεταβαίνοντες και αυτοί εκείσε, ενοικιάζωσι δωμάτια και αλλοθρήσκων και αλλοφύλων και εκεί προσελκύουσι τους Ρώσσους προσκυνητάς διά των οργάνων των, τους οποίους και εκμεταλλεύονται ανιέρως.

Το τοιούτον είνε προφανής καπήλευσις των ιερών και ασυνείδητος καταπάτησις των ιερών κανόνων. Οι άνθρωποι ούτοι είναι της πνευματικής δικαιοδοσίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ως ζώντες εν Αγίω Όρει. Πώς λοιπόν, ερωτάται, δύνανται ούτοι ακωλύτως να

μεταβαίνωσιν εις Ιεροσόλυμα και εκμεταλλεύονται τοιουτοτρόπως τας συνειδήσεις των Χριστιανών; Η Εκκλησία Ιεροσολύμων αδυνατεί ν' αναστείλη τον χείμμαρον τούτον, ον μετά λύπης βλέπει οσημέραι αυξανόμενον.

Η Μεγάλη Εκκλησία λοιπόν οφείλει να λάβη δρακόντεια μέτρα κατά των Ρώσων καλογήρων, οίτινες εξ Αγίου Όρους μεταβαίνουν εις Ιεροσόλυμα με τοιούτον σκοπόν, ουχί δηλ. ως προσκυνηταί, αλλ' ως λωπυδύται. Νομίζω ότι δυνάμεθα μετά την μαρτυρίαν της Εκκλησίας Ιεροσολύμων, ότι καλόγηρος τις ενωκίασεν εκεί δωμάτιον και καθ' όλον το διάστημα της εκεί διανοχής τούτου κατεγίνετο εις το έργον τούτο της εκμεταλλεύσεως των προσκυνητών, άνευ περαιτέρω εξετάσεως να προβώμεν εις την καθαίρεσιν αυτού, εν υποτροπή δε ν' απωλέση ούτος και τα άπερ κέκτηται εν Αγίω Όρει κελλιωτικά δίκαια, διότι οι περί ων ο λόγος Ρώσσοι καλόγηροι δεν είναι μοναχοί της Μονής του Αγίου Παντελεήμονος ή των Ρωσικών Σκητών του Προφήτου Ηλιού ή του Αγίου Ανδρέου, αλλά μοναχοί Ρωσικών κελλιών.

Ηρξάτο επίσης και επεκράτησε συνήθειά τις, ίνα πολλοί καλόγηροι Ρώσσοι, μη έχοντες εις Μονήν τινα Σκήτην ή Κελλίον και μετάνοιαν αυτών ενοικιάζουσι δωμάτια εν τοις πέριξ των Καρυών, ονομαζόμενοι Καβιώται, ανυπότακτοι δε όντες προβαίνουν εις πλείστας όσας αξιοκατακρίτους και ασυνειδήτους πράξεις. Ο συμφεροντολογικός ούτος τρόπος του ενοικιάζειν δωμάτια πρέπει να πολεμηθή. Ούτοι δε να αναγκασθώσι να καταφύγουν εις ομοφώνους αυτών ή εκδιωχθήσονται του τόπου. Τα μέτρα δε αυτά περί ων είπον ν' αναγγείλωμεν εις την Ιεράν Κοινότητα του Αγίου Όρους και εις την Α. Μακαριότητα τον Πατριάρχην Ιεροσολύμων...».

Ο Πατριάρχης Ιωακείμ σε άλλη εν Συνόδω τοποθέτηση αυτού περί του λεγομένου Κελλιωτικού Ζητήματος, το οποίο είχε προσλάβει ανησυχητικές διαστάσεις λόγω της εν γένει αντικανονικής δράσεως των Ρώσων μοναχών, υπογραμμίζει τα εξής: «Επειδή ο λόγος περί Αγίου Όρους και επειδή το γνωστόν κελλιωτικόν ζήτημα κοχλάζει αυτόθι και είνε πολυδαίδαλον, το πολύ δε μέρος των κελλίων ανήκει εις Ρώσσους, αι δε περί τούτων αποφάσεις της Κοινότητος στηρίζονται επί της παραδόσεως και του καθεστώτος, γραπτόν δε τι δεν υπάρχει, καλόν θα ήτο η Κοινότης του Αγίου Όρους να σκεφθή και καταρτίση γραπτόν τινα Κανονισμόν, αφορώντα τα μεταξύ Μονών και Κελλίων σχέσεις, όστις κανονισμός να επικυρωθή ακολούθως υφ' ημών. Διότι καθ' εκάστην έχομεν και θα έχομεν συρράξεις και προστριβάς. Φέρω ως παράδειγμα το εξής. Ως και άλλοτε εγένετο λόγος εν τη Συνόδω υπάρχουσιν εν Γαλατά έξ (έξι) Ρωσικά Μετόχια. Εκ των μετοχίων τούτων τα δύο είνε κελλιωτικά, ων το εν, το της Τιμίας Ζώνης διηύθυνον άλλοτε δύο Ιωαννίκιοι. Του Μετοχίου τούτου ο ναΐσκος είχεν άλλοτε σφραγισθή υπό της Εκκλησίας, ως παρά την άδειαν αυτής πηχθείς, αλλ' ακολούθως εδόθη άδεια λειτουργίας εν τω ναΐσκω και ελέχθησαν τότε πολλά φοβερά περί της δοθείσης ταύτης άδειας, αλλ' εφ' εξής ελησμονήθησαν. Τώρα δε μανθάνω ότι, εν τω ναΐσκω του Μετοχίου τούτου, τελούνται λειτουργίαι δυστυχώς και δεν δυνάμεθα να το εμποδίσωμεν μεθ' όλας τας γενομένας ενεργείας και παρά τη Ρωσική Πρεσβεία και αλλαχού.

Πρέπει λοιπόν οι άνθρωποι ούτοι να περιορισθώσιν εκεί υπό τύπον και τεθώσιν δρακόντριοι ορισμοί περί αυτών, ούτως ώστε να περιορισθώσι διότι κατήντησαν κράτος εν κράτει και οιονεί αυτοκέφαλος εκκλησία μεταξύ ημών. Προτείνω λοιπόν, όπως και περί τούτου γραφή επιστολή εις την Κοινότητα του Αγίου Όρους ίνα ενεργήση τα δέοντα. Η δε Μ. Πρωτοσυγκελλία να προσκαλέση τους κελλιώτας και διατάξη αυτούς αυστηρώς να

παύσωσι τας εν αυτώ τελουμένας λειτουργίας παρά τας διατάξεις της Εκκλησίας και το πνεύμα των ιερών κανόνων».

Αυτά τα ως άνω πολύτιμα ιστορικά αποσπάσματα των πρακτικών της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, τα οποία έφερε στο φως ο ιστοριοδίφης Μητροπολίτης Μύρων Χρυσόστομος αποδεικνύεται ότι ο ικανός οικουστρόφος της Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, αιιδίμος Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ Γ΄ ως γνήσιος Ρωμηός εθνάρχης καίτοι με διπλωματική δεινότητα διατηρούσε καλές σχέσεις με τους Ρώσους προκειμένου να εξυπηρετεί τοιουτοτρόπως τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του Γένους, αλλά ουδέ κατ' ελάχιστον υποχωρούσε από του ιερωτάτου χρέους αυτού ή δειλίαζε, όταν επεβάλετο από τις ιστορικές συνθήκες, να υψώσει το ανάστημά του εναντίον των υπονομευτικών και ιμπεριαλιστικών επεκτατικών σχεδιασμών του εκκλησιαστικού και πολιτικού εθνοφυλετικού (εθνικιστικού) ρωσικού *imperiūm* σε βάρος των προαιωνίων και απαραμειώτως απαραγράπτων κυριαρχικών εκκλησιαστικών προνομίων και δικαίων της Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Μητρός Αγίου Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας και του ευσεβούς Ρωμαϊκού Γένους.

Ο πολύ και μέγας Ιωακείμ Γ΄, ο οποίος δεν ήταν ούτε Ρωσόφιλος ούτε φιλορώσος ούτε Ρωσόκακος, ουδέποτε έκλινε τον εαυτού αυχένα έναντι οιοδήποτε Καίσαρος, αλλά τελούσε εν απολύτω υποταγή μόνο στο άγιο θέλημα του Θεού, αγωνιζόμενος για την υπεράσπιση παντί σθένει και ιερώ ζήλω των προαιωνίων προνομίων και δικαίων της Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας καθώς και για την προώθηση και ενίσχυση των συμφερόντων του Γένους, όπως έπραξε συν τοις άλλοις και στην περίπτωση της εθνοφυλετικής ιμπεριαλιστικής επεκτατικής πολιτικής διεισδύσεως των Ρώσων στο Άγιο Όρος προκειμένου να το καταστήσουν προπύργιο ή «προτεκτοράτο» της πανσλαβιστικής ή μάλλον της ιδεολογίας του πανρωσισμού.

Ο μέγας εκείνος Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ Γ΄ απέρριπτε τις περί ρωσοφιλίας κατ' αυτού όλως άδικες και αβάσιμες επικρίσεις ενίων και αποκρυστάλλωνε την εκκλησιαστική πολιτική του σε επιστολή, την οποία απέστειλε στις 4 Νοεμβρίου 1891, προς τον Λεωνίδα Γ΄ Ζαρίφη, γράφοντας μεταξύ άλλων, ότι: *«Δεν θέλω την Εκκλησίαν Κ/Πόλεως ως και πάσαν άλλην Ορθόδοξον Εκκλησίαν να μετατραπεί εις πρακτορείον ουδενός έθνους κοσμικού. Δεν θέλω τον Πατριάρχην να διεθύνηται διά πάσαν υπόθεσιν από τούτου ή εκείνου του πολιτικού... κακόηθες και επιβλαβές ο Πατριάρχης και οι Αρχιερείς να γίνωνται κατάσκοποι των αρχών».*

Την δεν τελευταία μάλιστα ως άνω θεμελιώδη θέση του αιιδίμου Οικουμενικού Πατριάρχου Ιωακείμ Γ΄ περί της ελευθερίας και του αδούλωτου φρονήματος του Οικουμενικού Πατριάρχου και εκάστου Πατριαρχικού Αρχιερέως, όπως ο ίδιος απαρεικλήτως ετήρησε ως Πρωτόθρονος εν Ορθόδοξοις Πρωθιεράρχης, ωφέλιμο και κατά πάντα θεάρεστο θα ήταν εάν ακολουθούσε η εκάστοτε εν Μόσχα εκκλησιαστική ηγεσία, η οποία τραγικώς κατήντησε την τοπική Ορθόδοξη εν Ρωσία Εκκλησία ως πειθήνια θεραπαινίδα και άβουλο φερέφωνο του εκάστοτε Καίσαρος του Κρεμλίνου και της κρατικής πολιτικής αυτού προς εξυπηρέτηση ενός φαντασιακού νοσηρού ιμπεριαλιστικού επεκτατικού καισαροπαπικού ή και βατικανείου παποκαισαρικού εθνοφυλετικού ρωσικού

imperium κατά της Πρωτοκλήτου και Πρωτοθρόνου Μητρός αυτής Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας και των λοιπών κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών. Περί δε της αληθείας τούτης και «*οι λίθοι κεκράζονται*».